

Betreft: Evaluatierapport van de gemeenschapsafgevaardigde VRT – activiteiten 2024.

Mevrouw de minister,

Mijnheer de minister,

Gelieve in bijlage het evaluatierapport van de gemeenschapsafgevaardigde te vinden over het VRT-jaarverslag 2025.

Met hoogachting.

Frank Bostyn

Gemeenschapsafgevaardigde

cc. Mevrouw Frieda Brepoels – Voorzitter Raad van Bestuur VRT

De heer Frederik Delaplace – Gedelegeerd Bestuurder VRT

EVALUATIERAPPORT VRT 2024 – GEMEENSCHAPSAFGEVAARDIGDE

“De VRT zal jaarlijks voor 1 juni, rapporteren aan de Vlaamse Regering over het behalen van de KPI’s, op basis van een door de Raad van Bestuur goedgekeurde nota.

De Gemeenschapsafgevaardigde stelt eveneens een evaluatierapport hierover op. Dat wordt voor 1 juni voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Een kopie wordt aan de VRT bezorgd.” [BHO 2021-2025, pag. 60]

De Beheersovereenkomst (BHO) 2021-2025 definieerde zes Strategische Doelstellingen (SD) en in totaal 39 KPI’s. Daarnaast werden objectieven geformuleerd betreffende ‘organisatie, toezicht en financiën’ vanuit volgend perspectief: “De VRT werkt aan een slagkrachtige en wendbare organisatie. Ze ageert binnen een duidelijk en flexibel financieel kader. Beide elementen zijn cruciaal om op een toekomstgerichte manier de maatschappelijke missie van de VRT te kunnen vervullen.” [BHO, pag. 53]

De evaluatie bekijkt dat geheel.

Naar het oordeel van de interne auditdienst, die, op vraag van het Auditcomité het jaarverslag auditeerde, voldoet het “in haar globaliteit aan de verwachtingen met betrekking tot de gegevensintegriteit”. De informatie in het jaarverslag is transparant en werd verder kritisch bevraagd door de Raad van Bestuur, alvorens het verslag goed te keuren.

1. SD1 – Relevant voor en dicht bij Vlaanderen. “De VRT moet samenlevingsversterkend werken. Dat betekent aandacht hebben voor maatschappelijke thema’s en de hartslag van Vlaanderen vertalen naar creatieve audio en video alsook naar digitale formaten. [...] Het is de opdracht van de VRT om te zorgen voor een blijvende connectie met de lokale realiteit en de verbinding tussen mensen onderling.” (BHO, pag. 21)

De KPI’s 1 t.e.m. 7 vertalen dit in concrete doelstellingen, die geacht zijn bij te dragen tot deze strategische doelstelling. De VRT scoort goed op deze indicatoren en er kan dan ook aangenomen worden dat de VRT relevant voor en dicht bij Vlaanderen staat, verbindend en samenlevingsversterkend werkt.

KPI 8 (opvolging aanbevelingen forensische audit van Audit Vlaanderen) heeft een andere oriëntatie. De opvolging is gebeurd en de aanbevelingen werden uitgevoerd.

2. SD2 – Voor iedereen een breed, kwalitatief en in toenemende mate digitaal aanbod. Het gaat niet alleen om bereik, maar “betekent dat zoveel mogelijk mensen zich moeten kunnen herkennen in en aangesproken voelen door het aanbod” en dit op een wijze dat aansluit bij het mediagebruik van de verschillende groepen. (BHO, pag. 27)

Betreft KPI’s 9 t.e.m. 18. Deze werden gehaald met volgende uitzonderingen:

- KPI 10 – “VRT streeft naar diversiteit in de beeldvorming in het gehele intern en extern geproduceerde video-aanbod, uitgezonderd programma-aankoop (waar diversiteit ook een aandachtspunt is)”, naar geslacht, afkomst en handicap. De deeltcijfers voor vrouwen (42,5% tegenover 48%) en personen met een handicap (1,3% tegenover 2%) zijn niet gehaald.
- KPI 11 – “VRT streeft naar een meer diverse samenstelling van haar personeelsbestand, afhankelijk van de instroom die gerealiseerd kan worden”, en dit naar gender, buitenlandse herkomst, en handicap en re-integratie van chronisch zieken. Het deeltcijfer voor vrouwen in het hoger kader (39,5% tegenover 40%) werd net niet gehaald. Voor personen met buitenlandse herkomst konden geen cijfers meer aangeleverd worden als gevolg van de GDPR-wetgeving.

- KPI 18 – “Van de geregistreerde gebruikers komt minstens de helft één keer per maand in contact/interactie met één of meerdere van onze digitale kanalen en is dus een actieve gebruiker.” (47,9% tegenover 50%). Dit wijst op de blijvende uitdagingen in het digitale mediaveld.
3. SD3 – Betrouwbare informatie als gemeenschappelijk referentiepunt. In essentie komt deze strategische doelstelling erop neer “dat de VRT op een kwaliteitsvolle, betrouwbare, onpartijdige, en onafhankelijke manier en op basis van een strikte deontologie zoveel mogelijk Vlamingen informeert” (BHO, pag. 33). Daarbij worden volgende accenten gelegd: [a] “correcte en betrouwbare informatie die gratis toegankelijk is”; [b] “een dam tegen desinformatie”; en [c] nieuwsaanbod in functie van het wijzigend mediagebruik”. Alle KPI’s werden gehaald.
 4. SD4 – De Vlaamse cultuur en creativiteit stimuleren De VRT moet “een absolute sterkhouders van de Vlaamse cultuur en creativiteit” zijn en blijven. De prioriteiten en indicatoren die daartoe geformuleerd werden in de BHO, werden gerealiseerd.
 5. SD5 – Durven innoveren en gebruik maken van technologie voor maatschappelijke impact “De VRT moet transformeren in een digitale mediaorganisatie. [...] Innovatie is in die internationale platformgebaseerde markt meer dan ooit een cruciale strategische doelstelling voor de publieke omroep. Domeinen zijn contentinnovatie, curatie, gebruikersgemak, connectie/distributie, bedrijfsprocessen en een veilig gebruik van data.” (BHO, pag. 43) Ook hier werden de KPI’s gehaald.
 6. SD6 – Samen het media-ecosysteem sterk houden “Een goede samenwerking tussen de publieke omroep en private spelers kan zorgen voor een ‘win-win’ in het Vlaamse medialandschap. De publieke omroep zal hierbij altijd zijn publieke opdracht vooropstellen. Hij onderscheidt zich immers van de andere commerciële spelers omwille van zijn specifieke maatschappelijke rol. Vanuit die unieke positie stelt de VRT zich constructief op om het Vlaamse media-ecosysteem duurzaam te versterken.” (BHO, pag. 47) Deze KPI’s werden ook gehaald.

Deugdelijk bestuur en slagkrachtige en performante organisatie

De BHO (pag. 53) benadrukt het belang van een slagkrachtige en performante organisatie. Er wordt daarbij gerefereerd naar het snel wijzigend medialandschap en de noodzaak voor de VRT om zich te transformeren in een digitale mediaorganisatie. Volgende verwachtingen werden hierbij geformuleerd:

- Kritische doorlichting van de interne organisatie en maximale digitale stroomlijning van de processen.
- “De hele organisatie moet zich vervolmaken in de digitale transitie, in een nieuwe medialogica en herdenken hoe ze de komende jaren media en diensten maakt die zich succesvol enten op het veranderend mediagebruik van de Vlaming.”
- Interne wendbaarheid en moderne ‘governance’: [a] nood aan leiderschap doorheen de ganse organisatie; [b] doorgedreven strategisch denken en handelen; [c] een cultuurverandering op het vlak van organisatiebeheersing; [d] hervorming van processen en structuren om de organisatie in haar geheel meer wendbaar te maken.

Dit is een aanzet tot een agenda voor een heel diepgaande en fundamentele strategische en organisatorische transitie. Het sluit trouwens volledig aan bij overwegingen van de decreetgever in 1997 (decreet van 29 april) bij de omvorming van de BRTN naar de VRT als een naamloze vennootschap van publiek recht. De relevantie hiervan, in het snel wijzigende medialandschap, lijkt nog sterker dan destijds.

De VRT heeft duidelijke vooruitgang geboekt op dit punt. De strategische overwegingen, die de Raad van Bestuur toekomen in dialoog met de gedelegeerd bestuurder en directiecollege, zijn prominent aanwezig. De decretale bepalingen, statuten en ook het Charter Deugdelijk Bestuur zijn hier belangrijke

hefbomen voor, ook om al dan niet vermeende, directe of indirecte externe druk en beïnvloeding te kanaliseren. Waakzaamheid blijft geboden. Het lijkt dan ook raadzaam dat de Vlaamse Overheid de VRT hier resoluut in steunt, zeker in een context waar publieke omroepen, ook in Europa, geregeld (politiek) onder druk staan, en geconfronteerd worden met beperktere financiële ruimte.

Conclusie

1. De VRT heeft de KPI's gerespecteerd en gehaald, op enkele lichte afwijking na. Deze krijgen wel de gewenste aandacht bij de VRT, wat ook gereflecteerd is in de nieuwe beheersovereenkomst.
2. Het luik 'slagkrachtige en performante organisatie', met de nood aan strategische en organisatorische transitie, blijft een belangrijke uitdaging, die een langdurige, volgehouden inspanning werft van de directie, het bredere management en personeel van de VRT. Dit wordt verder gecompliceerd door de financiële situatie (aan beide kanten van het duale financieringsmodel van de publieke omroep). Er tekent zich wel een gezonde dynamiek af binnen het 'governance'-kader van de VRT als naamloze vennootschap van publiek recht, die ondersteuning verdient.

Frank Bostyn
Gemeenschapsafgevaardigde
22 mei 2026